

Naročnina: doma na sküpní naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806

Rokopisi se ne vračajo

NOVI SLOVENSKE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
v. Krajina.

glasov:
300 Din., pol
n. i tak niže.
med tekstem
1 Din. Mali
reči 5 Din.,
vise vsaka reč 1 D. 50 p.,
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Zaključek sv. leta na Belo nedelo. Pobožnost za mir pred njov.

Veličastno katoliško bogočastje v Lurdi, več kak 300.000 romarov, od šterih je 25.000 prišlo iz Pariza, je bilo navzočih pri ceremonijah zadnji den tridnevne. Pontifikalno (kak pūšpek) mešo je služo papov legat (odposlanec). Prenašani iz Vatinske države po radiji je bio blagoslov Svetoga Očē.

Meša kardinala Verdier.

Pol 11 je služo mešo kardinal Verdier, pariški nadškof. Ta meša je narodna slovesnost mirovne tridnevne. Na desno i levo od votline — nemogoče se je približati bar na 400 m — majo skauti nalogo, da pazijo na držanje reda i strašno trpijo, da se more pretakati val romarov. Nasproti Votlini, na travniki, ki ga loči potok, so zbrani člani katoličanske narodne zveze i za njimi več jezer romarov. Na častnom odri (tribuna) zapaziš generala de Castelnau v uniformi, obdanoga od članov odbora katoličanske narodne Zveze. Ravnotak so navzoči Mgr. Maglione, Mgr. Fontenelle, vitezje z otoka Malte i vsi kardinalje, pūšpeki i nadpūšpeki zdaj v Lurdi. Trpelo je pet vŕ pa so jezere i jezere vernikov prisostvüvale klečeč, brezčutni za vroče sunčne trake v globokoj tišini pri toj narodnoj slovesnosti. Nakonci so se vsi pomali razišli, nešterni so šli nazaj v hotele, vnogi so nadalüvali svoje pobožnosti, drugi pa so s košarami za jestvino v rokaj, iskali senčni kot, da bi se nastanoli i razprostrli, čakajoč popoldnešnje slovesnosti.

Zaključna slovesnost.

Malo pred 15 vürov (ob 3 popoldnevi) je območje Votline bilo spodobno pravomi morji lüdi. Okoli venčane Device pri baziliki valovi vnožina. Bela pokrivala Bernadetk i rdeče čepice Kastiljank se tüje odražajo. Travniki proti Votlini je ravnotak poplavljeni od morja romarov.

Ob 15 vüri pride Mgr. Pacelli na prostor. Predmet ognjevitve manifestacije je. Nekaj minut sledkar služí legat pontifikalno mešo, obdan od svoje dvorbe. Velike orgole bazilike vodi kanonik Darros, organist svetišča Votline; deklice iz sirotišnice de Nevers sodelüjejo. Vnožina spevle „Credo“ (Verjem). V hipi Podigavanja zavlada globoka tišina, lüdje se odkrijejo, ženske i deca pokleknejo. Meša končava okoli pol 4 vüre.

Blagoslov najviššega pūšpeka — pape.

Malo nato naznanijo zvočniki, da bodo naskori poslūšali Vatinsko postajo i da Nj. S. Pij XI. dá blagoslov vernikom. Nekelko minut nato, v sredi najglobokejšē tišine, zaistino Pij XI. iz Vatikanske države naslovi nekelko reči vnožini, s šterimi izrazi vso svojo zahvalnost, da jih je prišlo tak veliko število iz vseh delov svetá. Nato se glave sklonijo. Papa dava blagoslov. Prizor je bio zaistino presünliv. Po papovom blagoslovi zadoni pesem tridnevne po svetišči, pesem gojenk sirotišnice de Nevers. Vnožina spevle v zbori.

Nagovor Mgr. Gerliera.

Nato povzeme reč mgr. Gerlier i drži nagovor, šteroga odlomek sledi: Od prikazanja Device v Lurdi se je tü šče nikdar ne vidilo telko lüdi. Naj nam bo dovoljeno, da se zahvalimo našemi Svetomi Oči papi, da je blagovoló odobriti to tridnevno. Naš sveti Oča je želo, da je celi svet navzoči. Svet je tü. Naš sveti Oča je želo, da bi celi svet molo i — celi svet moli!

Te den slovesne zaključitve naj nam bo dovoljeno, da se poklonimo Bogi, Nevtepenoj Devici, našemi sv. Oči, njegovomi odličnomici predstavnik, kardinali legati, nadpūšpek i pūšpek, vsaj toj vnožini vernikov, ki se klanjajo Bernardki, maloj sirmaškoj pastirici, tak poniznoj, ki predstavlja zmago poniznosti.

Zadnje reči mgr. Gerliera je vnožina pozdravila s ploskanjom.

Govor kardila Pacellija.

Malo nato je prišla na vrsto reč mgr. Pacellija. Njegov govor trpi prek 40 minut i vsi verniki ga pazlivo poslūšajo. Najprle napravi kardinal Pacelli genlivo naobrazbo na Cerkev iz gledanja skrivnoga razodetja: „Vido sem neizmerno vnožino, štere je nišče ne mogeo prešteti, iz vseh narodov, iz vseh rodov, iz vseh lüdstev i vseh jezikov. Stala je pred prestolom Agnjeca“.

„Ključ za to proroško gledanje, pravi kardinal, se najde v človečēbožanskoj igri na Kalvariji. Odrešenje dopunjeno po Kristuši je zaistino središče zgodovine človeštva. Kristuš je na oltari ista darüvana žrtev. Poveljčani. V nebesaj Njemi spevle odküplena i zmagošlavna Cerkev; On je vsikdar isti Rešenik. Pri Njegovih nogaj se blešči Kralica nebes, Nevtepena Marija.“

I kardinal zapazi Bernardko na neizmernom dvori pametnih devic. Oh! Bernardka, vzklikne, sijajna lilija cvetočih ogracekov Francije, zatrepeči od veselja, spevli z hrabrov d'Arc himno devic, ki sledijo Nevtepenoj Devici i tvorijo sprevodništvo Agnjeca, darüvanoga za rešenje sveta.

Nato namigava na razmere naše dobe:

Mi smo, pravi, zajišli v sredino vihera, ki burka ocean (morje) človeštva i narodov. Liki v križi Kristušovom, ki vednako stoji v sredini valov sveta, počiva naše trdno vüpanje. V toga Boga, ki prebiva z nami skrito na žrtvenom oltari, stavi Cerkev vse svoje vüpanje mira i tišine pa med borbami i osvojitvami napredüje s stoletji, se meče nakla pred Njim, Ga prosi, naj razvrsti naše dneve v miri i prosi Agnjeca, ki briše grehe sveta, naj nam pogeli mir.

Nato kardinal pozdigavle veličastnost teh treh dni, ki jih je namestnik Kristušov preživlao z romari i vzvišeni prizor vseh katoličanov, ki zdigavlejo goreče prošnje k Bogi i k Njegovoj svetoj Materi, da bi izprosili milost, mir i rešitev.

Kardinal razodene, što so razširjalci slaboga, od šteroga trpi človečanstvo. Spomni se tüdi strašne stiske i siromaštva, ki divja v družabnom redi. Ta prevelika skrb celo za vsakdenešnji krüh spija telovne i düševne moči vnojo lüdi, pa jim ne niha mira i odlaga, da bi mislili na svojo düšo, dodene. Gledajo na križ, pa njüvo vüho je glüho za njegov glas. Celo miseo Odrešenja zametavajo kak krivično človečemi dostojanstvi.

Tomi gledanji žalostnoga bogoskrunstva, kak najmočnejši protistrup, pokaže kardinal sladko podobo Marije i Njeno zavüпно Bernardko. Marija prihaja k Bernardki i jo napravi za sodelavko pri prenovitvi sveta v Kristuši po novom zlevanju Odrešenja, da oslobodi ne samo domovino, nego ž njov ves svet iz robstva mesa, modrüvanja i srca. Tüdi Bernardka bo nosila križ. Njeno življenje bo pot, posejana z vsem trpljenjom, z vsemi bolečinami tela, düha i srca. Pastirica lurška, tüdi ti boš mučenka. Ti boš stopila v zgodovino Francije, v svetovno zgodovino, v zgodovino Cerkve, v sijaj nebes. Ti vstopiš tá i nikdar ne izstopiš. Liki svet je odgovoro kriki Bernardke. Tü, gde je bila püstina, tü se nad svetiščom zdigavle znamenje Odrešenja i ob vnožji votline izvira stüdenček nevtepena Device.

Kardinal je zaključo s himnov zahvale i vüpanja, spominajoč nesmrtné navuke Odrešenja, ki jih je lurška tridnevnic tak osvetlila za zaključek te 1900 letnica. Ali lejko ne zato, da

bi v naših srcaj znova vüžgala to gorečo lübezen; da bi v nas znova oživó zahvalni hvalospev lübezni Kristušovoj, da je bio ustanovljeni te jubilej obletnica Rešitve?

Po 1900 letaj nas znova spomina najviššega vzora lübezni v Sina božega, ki je postao človek, ki je mirao na križi, da bi nas navčó, kelko je naša düša koštala Njegovo lübezen, ta düša, odküplena za Njega, ž Njegovov dragov krvjov, za čistoga i nevtepenoga Agnjeca.

Štera de teda naša zahvalnost za to tak odlično dobroto, če ne ta zahvalnost, ki je ne nikaj drugoga, kak lübezen, ki nam prihaja od Jezusa i nas druží ž Njimi i včini, da On živi v nas i mi v Njem.

H komi bi se pa mogli zatekati, da zadobimo i ohranimo to zahvalnost, če ne k tisjoj, ki je naša tak dobra i vsemogočna zagovornica pred prestolom Rešenika? Mi vsi smo sinovje ednoga samoga Odrešenja; bratje smo i pozvani k slobodi Bože dece, za štero nas je Kristuš rešo. Ja. Nevtepena Devica, ti si naša Mati. S tvojega prestola Kralica nebes, odkod si blagovolila priti med nas, si iz te družbe ob pečini Massabiella napravila novo goro bože slave, blesteči svetilnik vüpanja za rešitev narodov; pa ta gora i ta votlina büdi v nas spomin edne druge gore i votline: Golgote i groba, gde so se tvoja bolečina i tvoje skuze družile pri smrti

Kmetje pišejo.

2.

Brez zadrüge . . .

Petrovčarje so si nastavili svoje „izobraževalno društvo“. Stari so težko razmili, ka naj ta nova reč pomeni, ali nasprotüvali so ne, preveč so ljubili mladi rod. Ka so se že pri nastavljanji izobraževalnoga društva skoro skregali mladi, to je sveta istina, istina pa je tüdi to, ka so postavili za voditele najbole vüčene med mladimi i ka so bili jako ponosni na svoje društvo, štero je melo svojo čitalnico, svoj oder, svoje odboreve seje, občēne zборе, predavatele itd. Novo društvo je ločilo stare od mladih. Stari so vztrajali pri svojem. Vsako nedelo so spili svojo kupico vina v veškoj krčmi i nadale si pogučavali preprosto, ali resno svoje dnevne skrbi i težave. Mladina se je zbirala v društvenoj hiži, tam so delali lepe načrte, poslūšali vüčena predavanja lepo obledenih gospodov iz mesta. Da so samo malo, to tüdi bofe površno razmili iz guča predavatelov, to je istina, ali povedati je ne vüpao niti eden, ka gospode ne razmijo. Što bi priznao svojo slabost . . .!

No, ništerni den so dobili pali novoga predavatelja, šteri je razlagao mladim, zakaj i kak je nastala „križa“, nadale: kak se more ravnati v Petrovacu, ka bi križa preminola. Gospod je razlagao:

„Glejte, prijatelje, stroj je začno opravlati delo poledelskih delavcov. Tej so ostali brez zaslužka, zato so se vrgli na tovarne i tam znižali plačo svojih tovarišov. Milioni so ostali brez zaslužka, šteri pa ešče delajo i slüžijo, majo tak nisko plačo, ka komaj životarijo od dneva do dneva. Blago, štero pripova kmet, blago, štero napravi rokodelc, ali tovarna — četüdi je po niskoj ceni, ne more dobiti küpca. Delavec nema penez za meso, kmet ne za gvant i obüteo, što nemre odati svoje reči — ustavi delo i tak smo prišli v sredino krize, iz štere preprosti lüdje ne najdejo izhoda“.

tvojega Križanoga Sina, Rešenika. V toj kmici toga dneva nam je bila razglašena vera, naša Mati, po božanskoj reči Tvojega svetoga, božega Sina i po krvi Njegovih ran. V toj kmici je zišlo sunce toga dneva, gda se mi spominamo dopunitve našega Rešenja.

Ti, naša Soodrešenica, daj nam junaštvo svoje vere, gorečnost Svoje lübezni do Jezusa, posredüj pri Njem za nas, izprosi nam svetlost istine. Naj vsi, ki so zablodili, znova najdejo pravo pot i po Tebi naj zavlada mir. Čuvaj blagoslovljeno čredo svojega Sina. Čuvaj te narod, ki je tak dragi Tvojemi srci i vse krščansko lüdstvo, ki je sem pribežalo. O Mati Odrešenika! Naj znova zacvete na toj zemli olka sloge i mira, v srcaj čistost, gorečnost i stanovitnost! Naj nam krv Rešitela odpre nebeska vrata i nas potopi v veselje, da te gledamo!“

Na konci govora se zdigne močno odobranje, kriki: „Živeo Gospod! Živijo legat!“ so kipeli iz vseh prsi.

Nato se razvije procesija z Najsvetejšim, sprevajana z enakov gorečnostjov.

*

Naši v Franciji so nam poslali po francoskih listaj te popis i mi ga našemi vernomi, Marijo častečemi narodi izročimo, naj pod obrambo Device Marije ostane veren Bogi i veren Njej doma i povsod, gde je raztepen.

Nadale je etak razlagao svojo vüčnost gospod iz mesta:

„Prijatelje, vaši očacje so pridelüvali pšenico i meli lepo rogato živino. Tista pšenica, štero pridela kmet z ročnim delom, nema prave cene. Veleposestnik, šteri dela s strojom, falej pripova. On lejko da meter pšenice po 100 Din, ar pri takšoj ceni tüdi zaslüži okoli 40 dinarov, ali kmeta več košta pšenica kak 100 dinarov, on pri toj ceni gorplača. Kak bi si teda pomagali? Püstiti morete stare šege, püstiti morete stari način dela. Obdelavajte pole s stroji, če zmorete ceno, odpüstite iz slüžbe hlapca, dekle, postavite na njuvo mesto stroj, šteri menje košta kak delo hlapca i deklet, pa ste včasi na bolšem. Če pa je to ne mogoče, pa püstite sploj pridelüvanje pšenice, mislite na pridelüvanje travniških semen, spravite na trg lenovo semen, semen za ricinovo olje itd.“

Z živinorejov je tüdi križ. Siromak nema penez za prvovrstno meso, on küpije po ceni, to je slabše meso. Za takše blago skrbijo slabši gospodarje. Bogatini pa, šteri majo peneze, so postali izbirični. Oni plačajo samo to, ka je najbolše. Kmet, šteri pripravla blago za bogate, vsikdar lejko dobi primerne küpce. Govensko meso je dnes ne v modi, svinjska ma bolšo ceno. Püstite teda staro šego, vržite se na rejo prašičov takše pasme, štera vam poplača trüd i povrne vse stroške. Poznamo v Nemčiji takšo svinjsko pasmo, štera ma na leto najmenje 24 prašičkov i tej pri primernej reji v šestih mesecih dosegnejo težo 100 kil. Odajte od edne prasice na leto 24 krat 100 kil žive teže, četüdi po dnešnoj niskoj ceni, pa mate peneze za vse potrebščine, stiska bo premagana . . .“

Navuk je bio resan jako lepi, vsi so radi i z navdüšenjom poslūšali vüčenoga gospoda. Po končanom predavanji pa stopi mladi Placer k predavatelji i ga pita: gde i za kakšo ceno bi on lejko dobo takše nemške plemenske svinje? Gospod je povedao, ka njemi lejko preskrbi plemensko živino sam, samo — cena je vek-

ša, kak tista za navadne prašiče... Ne malo, trikrat telko so koštali „nemški prašiči“, ali mladi Placer, napreden... kmet je ne šparao, plačao je ceno i resan dobo plemensko svinjo s 14-mi prašički. Tisti den, kda je novo čoko spravo z železniške postaje v svoj hlevič, so meli Placerje celi boži den goste. Sosedje so navdušeno hvalili naprednost mladoga Placera: „To je človek. Ne razmišlja dosti, ne hodi kak mačka okoli vrele kaše, on posluhne pametno reč, v drugom hipi se odloči i ne mine teden dni, je nova plemenska svinja v vesi. Tak se dela za narod, ne pa tak, kak so naši stari delali, šteri so cinali cele tedne, cele mesece, napravili zadrugo, modruvali i kak puž hodili s počasnimi stopaji za svetom, šteri napreduje, leti!“

Iz Nemčije pripelani prašiči — ar je mladi Placer noč i den skrbo za nje (obiskovalci so zato prihajali i on, mladi gospodar je morao čuti hvalo), ar je ravnal z njimi točno tak, kak je bilo to napisano v navodilaj iz Nemčije, pravim, tej prašički so resan vidno hitro rasli i v šestih mesecaj so vsi dosegli težo 100 kil. Polovico mladih je obdržao vert za sebe, drugo polovico so pokupili ti najbolši prijatelje, šteri so njemi obečali, ka bodo pri novi volitvaj gledali na to, da pride v vodstvo izobraževalnoga društva — napredna oseba... Stari prijatelje družine so bili prikrajšani, razžaljeni... Cela ves bi rada mela naednok nove plemenske svinje... No — i gda so meli novo svinjo že ne samo v ednom dvorišči, je zanimanje minolo. Gostov je bilo vsikdar menje. *Navodila iz Nemčije so ostala na paperi i gospodarje nove pasme so z nemškov svinjov tak ravnali, kak*

NEDELA.

Nedela v osmini vnebohoda.

To sem vam pravo, da se bode, gda pride njih vora, spominati, da sem vam jaz to povedao, aleluja.

V. Gospod je postavio, aleluja.
O. Svoj prestol v nebesaj, aleluja.
M o l i m o. Vsemogočni večni Bog, daj da bomo s svojov volov vsikdar tebi vdani i bomo tvoje veličastvi z iskrenim srcom služili. Po Gospodi našem...
O. Amen.

Evangelium sv. Jánoša vu XV. táli.
Vu onom vremeni: Pravo je Jezus včenikom svojim: Gda pride Oveseliteo, šteroga jas pošlem vam od Očē, Duhā pravice, ki od Očē shaja; on bode svedočanstvo činio od mene; i vi ste svedočili, ar ste od začētkā z menom. Eta sam vam gučao, naj se ne spāčite. Brezi Synagog vās včinijo: ali pride vora, da vsaki, ki vās mori, bode štima, ka Bogi službo včini. I eta včinijo vam, ar ne poznajo Očē, niti menē. Ali eta sam vam gučao, naj, gda pride vora, se spomene, ka sam jas vam pravo.

Berilo iz pisma svetoga apoštola Petra (1 Pet. 4). Prelubi! Bodite pametni i trezni, da bode mogli moliti. Pred vsem mejte močno lubezen, ki pokrije vnožino grehov. Bodite eden do ovoga gostolubni, brez mrmranja. Dvorite eden ovomi kak dobri oskrbniki vnogetere milosti bože, vsakši z darom, ki ga je sprijao. Če što govori, govori kak boše reči. Če što dvori, dvori kak z močjov, ki jo davle Bog, da se bo vu vsem slavio Bog po Jezusi Kristusi, našem Gospodi.

Ste že bili navzoči pri kakšoj slovi? Ali ste se pa že mogoče sami poslavlali od svoje žene, od svoje dece, od svojih starišov? Gda naša mladenka mora zapustiti svoje drage i oditi v dalejšno tujino iskat zaslūža, skuze zaigrajo ob takšoj priliki v očeh tistih, ki se morejo ločiti. — Tudi mi smo se morali ločiti od našega Gospoda, ki je 33 let med nami prebivao i nas vračo, včio. Odišeo je nazaj k svojemi Oči, od šteroga je prišeo. Zapūsto nas je, ali naše oči so se ne zrosile, nasprotno, veselje je zasijalo na njih. Gospod je odišeo, da nam pripravi prostor, gde bomo prebivali vso večnost. Odišeo je, ali lubezen njegova njemi ne dopūstila, da bi nas popolnoma zapūsto. Šteo je ostati med nami do konca sveta, da bi nas naprej tolažo, včio, podpirao v borbaj življenja. Med nami prebivle, na čudoviti način skriti v podobi kruha i vina i to samo zato, da bi se z nami mogeo združiti na najpopolnejši na-

prle z že dobro poznanov domačov. Pa je prišeo čuden den... ljudje so spoznali, ka v Petrovaci vzgojene svinje nemajo nad 12 prascov, da v Petrovaci vzgojeni mladiči nikdar ne dosegejo 100 kil. Šteri so kupili po dragoj ceni plemenske prašiče, so stopili na stran tistih, šteri so zamerili mladomi Placeri, zakaj je dao plemenske svinje drugim, ne njim. Za hrbtom mladoga Placera smo lejko čuli pripombe: „To je zaletenec, mladi gizdavec, nepremišlen zelenjak, v njegovoj roki se razleva bogatstvo Placerov na vse strani itd.“ Polovica vesi je zavolo novi svinj zanemarjala staro pasmo, mesar ne dobo v vesi telko lepih, mastnih prašičov kak prle, zato je kūpo v drugoj vesi. Tisti, šteri so meli kaj staroga blaga, so zdaj komaj dobili kūpca, šteri so se mantrali z novov svinjov, so ne mogli spraviti blaga na trg po takšoj ceni, kak so mislili, meli so izgūbo, stiska je rasla: ne blagoslov, nesrečo je prineseo mladi Placer v vēs, zato pri volitvaj v izobraževalno društvo so samo najbole razžaljeni nasprotniki pravili: „Za predsednika postavimo Placera, on je „napreden“ kmet, on bo te najbolši voditeo...“ Velka večina se je smejala, norca delala iz Placera i tak je nastalo neprijateljstvo med Placeri i glasnimi „ogrizovalci“.

Ništerni den si je zvinila nogo na paši Placerova telica. Po staroj šegi bi mogli Placerovi dobiti odškodnino od cele vesi. Mladi Placer je povedao: „Ne potrebujem pomoči moji neprijatelov. Ali tudi k meni zobston pride kodiš Šneller, jaz njemi ne dam niti kupico vode iz svojega študenca!“

Da... novi prašiči so razbili tudi zavarovalno zadrugo v Petrovaci. (Dale drugo nedelo.)

čin, da bi z nami takrekoč edno lehkio bio. To se dogaja pri sv. obhajili. Zato smo se ne žalostili ob njegovoj slovi, nego nasprotno — veselili smo se. Prle smo ga lahko sami gledali, z njim gučali, se ga dotikali, ali zdaj ga lahko sprejmemo v svoje srce i tak postanemo z njim, z Bogom edno. Zato se naša srca radūjejo, četūdi je odišeo od nas. Obiskavlimo ga i sprimajmo ga v sv. obhajili. To žele od nas.

Te teden bom molo, trpo i delao vse: naj ljubljanski eucharistični kongres obilen sad obrodi.

Kakši odgovor so dali uredniki pobožnih slovenskih listov tistim, ki so šteli pobožne liste odpraviti, odnosno je združiti z „Bogoljubom“?

Kraljestvo Božje.

Malokatera verska organizacija ima med Slovenci tako častno zgodovino, toliko važnost za bodočnost in toliko ugled v katoliškem svetu, kakor *Apostolstvo in Bratovščina sv. Cirila in Metoda*. Spomnimo se le na škofa A. M. Slomška. Zato je jasno, da ACM more le potom časopisa širiti cirilmetodijsko idejo, delovati in seznanjati ljudstvo z delovanjem za edinost Cerkve, poročati o verskih razmerah med katoliškimi in vzhodnimi Slovani, spodbujati k češčenju sv. Cirila in Metoda in molitvi za edinstvo Cerkve.

Vsi narodi imajo svoje posebne organizacije in liste, ki širijo misel edinstva, pa naj bi ne zmogli *posebne lista* mi Slovenci, ki smo po svoji naravi in položaju pred vsemi poklicani k temu delu? Organizacija mora samo s samostojnim listom uspešno širiti svoje ideje. Tudi Apostolska stolica je vse delo za edinost Cerkve popolnoma samostojno organizirala z ustanovitvijo samostojne kongregacije za vzhodno Cerkev pod predsedstvom papeža samega (1. maja 1917).

Jugoslovanski škofje v skupnem pastirskem listu poudarjajo: Vsi moramo delati za cerkveno edinost, vsak v svojem krogu in po svojih razmerah. Posebno duhovniki morajo za to izrazito apostolsko delo zastaviti vse svoje moči. Naši *nabožni in posvetni časopisi* naj bodo živi branitelji in pospeševalci cirilmetodijske misli. Povsod naj se goji ACM in naj se zanimanje za obnovitev cerkvenega edinstva budi z govori, predavanji, prire-

Politični pregled.

Uradni volilni izidi. Glavni volilni odbor je končao delo za končno določitev števila glasov, štere so dobile vse državne liste pri volitvaj za narodne poslance dne 5. maja 1935. Prišteti so tudi glasi v 13 naknadnih volitvaj.

Ugotovleno je, ka so posamezne državne liste dobile po banovinah to število glasov:

Belgrajsko upravno področje: Jevtič 31.957, Maček 9733, Ljotič 387, Maksimović 1486, vdeležba 57.89%; Dravska: Jevtič 125.180, Maček 22.220, Ljotič 2530, Maksimović 47, vdeležba 46.96%;

Savska: Jevtič 173.496, Maček 440.383, Ljotič 2351, Maksimović 795, vdeležba 79.18%;

Vrbaska: Jevtič 119.429, Maček 97.543, Ljotič 128, Maksimović 1891, vdeležba 80.24%;

Primorska: Jevtič 68.380, Maček 133.308, Ljotič 1048, Maksimović 366, vdeležba 77.12%;

Drinska: Jevtič 215.177, Maček 106.557, Ljotič 1482, Maksimović 3640, vdeležba 79.70%;

Zetska: Jevtič 154.701, Maček 35.738, Ljotič 792, Maksimović 4255, vdeležba 78.87%;

Dunavska: Jevtič 348.079, Maček 132.119, Ljotič 13.597, Maksimović 9579, vdeležba 71.66%;

Moravska: Jevtič 255.075, Maček 54.652, Ljotič 805, Maksimović 8194, vdeležba 78.38%;

Vardarska: Jevtič 255.528, Maček 44.092, Ljotič 968, Maksimović 3303, vdeležba 70.51%.

Skupno je glasovalo za liste: Jevtiča 1,746.982, 60.64%; Mačeka 1,076.345, 37.36%; Ljotiča 24.088, 0.84%; Maksimoviča 33.549, 1.16%.

V vsoj državi je bilo skupno vpisanih volilcov 3,908.313. Od teh je glasovalo 2,880.964 ali 73.72%.

Jevtičova lista je dobila 303 poslance, Mačkova 67 po novom, od Jug. Nac. Stranke vpelanom volilnom redi.

Parlament se sestane k prvoj seji junija 3.

Portugalska. Komunisti i slobodnozidarje ne morejo pozabiti svoje prveje ladanje i njim je trn v peti zdajšnje krščansko ravnanje. Začeli so z revolucijov, da bi se dokopali do oblasti, nego so premagani.

Českoslovaška. Volitve so minoli. Čehi i Slovaki majo 195 poslancev,

ditvami, z razširjanjem časopisov in knjig! — Duhovniki naj bodo duše vsemu temu gibanju!

Naša Zvezda

je glasilo dijaških Marijinih kongregacij. Nedijskom ga ne vsilujemo; dijak kongreganist ga pa potrebuje in se ne more zadovoljiti s kakšim „kotičkom“ v drugem listu. Stavljati cvet naše mladine „v kot“, bi pomenilo, stavljati v kot našo bodočnost. Če je potrebno govoriti o žrtvah, so žrtve tu zelo na mestu. Podobna glasila D. M. K. imajo tudi drugi narodi.

Uverjeni smo, da bo slovenska duhovščina enako mislila glede obravnavane redukcije verskih časopisov. Mi ji bomo pa tudi v bodoče pomagali s svojimi listi pri njenem delu za zveličanje duš. Hvaležni smo ji za njeno dosedanje podporo našim listom in jo prosimo, da jim ostane še dalje naklonjena, da se bo božje kraljestvo tem bolj širilo v srcih slovenskega naroda!

Te odgovor je prezvišeni g. Dr. Rožman Gregor, ljubljanski knezoškof potrdio. S tem je priznalo od višje cerkvene oblasti, da nemajo prav tisti, ki silijo samo eden list, druge pa vničiti ščejo. Če listi vršijo svoje poslanstvo, to je, če so zaistino krščanski listi, naj se vednako vsi podpirajo, ne pa samo eden od strani duhovščine. Zato se morajo naši domači listi z istov gorečnostjo širiti, kak se širijo prečni listi, pa še bole, ar so tu rojeni i določeni za naš kraj. Tak je istina. To naj se povsod povdarja.

5 več kak 1. 1929, Nemci 65, dva me-nje, komunisti 30, kak prle, Madjari 9 kak prle. Med Nemci je največ do-bo Henlein, ki je narodnosocialistič-noga mišljenja i de Čehom mešao vnoge račune. — Čehoslovaška i Ru-sija sta podpisali pogodbo, da se bo-deta podpirali. Pogodba je podpisana v Pragi. Podpisao jo je dr. Beneš Edvard, čehoslovaški zvūnešnji minis-ter i Aleksandrovski Sergej, ruski po-slanik v Pragi. Čehoslovaška posodi Rusiji 350 milijonov čehoslovaških ko-ron i se odpre letalska vožnja med Pragov i Moskvov. Zračna vožnja bo trpela samo 12 vūr. Jasno je, da je pogodba obramba proti nemškim hi-terovcom.

Nemčija. Hitler je prek dve vūri gučao po radiji i naglašivao, da Nem-čija ne proti miri. Včas po govori so pa pozvani na nabore, štelingo, roje-ni 1. 1914. i 1915. Kasarne so pune z vojaštvom.

Ženeva. Jugoslavija je izročila svoj odgovor na madjarsko preiska-vo, štero je mogla izvršiti Madjarska po sklepi Zveze narodov v zadevi marselske vmorije. Jugoslavija ne vze-me na znanje odgovora, zato ka je površen i ar svedoki eden proti ovo-mi gučijo.

Belgija. V Belgiji se je začela velika stavka rudarov, k šterim so se pridružili tudi kovinarje. Stavka ma komunistično lice.

Ka pravite nato gosp. urednik?

Zadnji čas, gda svet ječi i zdi-hava v teških časaj pa se pozna kriza pri vsakoj reči, se pri veselicaj ne pozna. Te se vrstijo nedelo za nede-lov. V tej teški dnevaj, kda je do-sta takših družin, da nemajo pejnhez za najpotrebnejše reči, se li pri-re-jajo plesne zabave. Zakaj se ne vidi siromaštvo našega naroda. Celo mla-dina rada ide na zabave, zato je ne čūda, če odide starišom pšenica iz kleti i kukorica iz kukorčnjakov, mate-ran pa ništerna kokoš i belice. Ali nej nikše pomoči proti tem zabavam, kde ma hūdobni duh najvekšo že-tev, človek pa najvekši kvar? Ka pravite nato g. urednik?

Razgled po katoličanskem sveti.

Sveti Oča obsodijo nemško poganstvo. V prvoj polovici maja so se poklonili sv. Oči nemški romarje iz pūšpekij Freiburg, Mainz pa iz Šlezi-je. Sveti Oča so v svojem gozori os-tro obsodili preganjanje katoličanske Cerkve v Nemčiji i med drugimi po-vedali sledeče reči: „Vsaki den do-bivam poročila, da se katoličancem v Nemčiji brani zvršavanje njihovih ver-skih dužnosti i nalog, da se ne pre-ganjajo samo svečki katoličanci, nego tudi pūšpecje i duhovniki, pa da se celo redovnice vlačijo v voze. Nem-čijo ščejo razkristjaniti i jo pripelati v barbarsko poganstvo. Ničesa se ne opūšča, ka mislijo za sredstvo, z šte-rim bi se katoličansko življenje popol-noma vničilo. Vūpam se, da se vam, dragi nemški romarje, pri vrnitvi v domovino ne bo zgodilo to, ka se je zgodilo vrlim mladim ljudem, ka so verni Cerkvi i domovini i ki so nas, svojega skupnoga očē, nedavno obis-kali. Spominamo se jih i je imenūje-mo s častjov i zahvalov pred celim katoličanskim i kulturnim svetom. Ne moremo pa na isti način imenūvati tiste, nego je moramo grajati pred celim svetom, ki so odgovorni za kri-vico, štero so pretrpeli katoličanski mladenci“. (Kat. mladence, ki so obis-kali sv. Očē, je nemška oblast dala nabiti i zapreti. Vr.)

Katoličanska Amerika v misijonaj. Po lanskaj statistiki delūje v misijonaj 1533 Amerikancov i Ameri-kank. Od teh je 642 duhovnikov, 71 jezuitskih skolastikov, 203 redovnih bratov i 688 redovnih sester.

Vasi Szemle. — Folia Savariensia.

Pod tem naslovom vrejuje naš domačin dr. Pável Augustin, gimnazijski profesor v Szombathelyi na Madjarskom dvomesečen list, šteroga namen je nepolitičen, izključno kulturni. Namen lista je etak določen: „Naš list dvomesečno v obsegi 4 pol izhaja. Namen njegov je: v najširšem pomeni služiti pitajnom domače zgodovine v železnoj županiji i kulture Prekdonavja“. List je v službi društva: „Zveza železnojupanijskoga muzeja prijatelov“. Somboteoski muzej je gibal lista i celoga društva. List se razširja po celoj Madjarskoj i tudi prek njenih mej, pa je jako dobro vrejvan. Prinaša tudi od jugoslovanskoga kulturnoga gibanja slike. Pohvalno omenja dr. Steletova dela i z veseljem pričakuje nova. List služi tudi k zbliznanju med narodi. Našim kulturnim društvam list toplo priporočamo. Naroči se na naslov: Vaši Szemle, Folia Savariensia, Szombathely, Vasmege, Madjarska.

Vrednik lista, dr. Pavel, je eden prvih pesnikov zdaj na Madjarskom. Drugi zvezek njegovih pesmi se zdaj dava na svetlo. Veselimo se, da je naš Slovenec s svojim talentom, s svojov marljivov delavnostjov i svojov poštenostjov na to visino dospel, ka je postao duhovni vodja kršćanske kulture na Madjarskom. Mlajši dr. Perepatič Števan etak piše v gornjem listi od dr. Pavlovi pesmi v Jugoslaviji:

„Pisateo Železne županije v inostranskom radiji. Pri pregledi časopisov bi mogli paziti tudi na radio, šteri je v današnjem sveti govorilnica, ki za javnost največ pomeni. Radio najpre s tem, da govori od umetnikov, povekšava pomen naznanila, z z šterim javnost priznava našo umetnost Železne županije. Naše veselje pa raste tudi za toga volo, ka je tudi zagrebečki radio prineseo dr. Pavlove tri pesmi, štere je prestavo Korner Jeronim, mladoga horvackoga pokolenja vnogo obetajoči pesnik. Pavel Augustinove pesmi so ne samo na Vogrskom, nego tudi po Hrvatskom i Sloveniji napravile svojo pot prek tiska do mikrofona. Horvatski leposlovni list „Hrvatska Revija“ objavlja v hrvatskom prevodi Pavlove pesmi, pa tudi „Obzor“ je prineseo pred kratkim vugodno kritiko od njih.

Duhovnomi pomirenji Podonavja služijo tiste prijateljske vezi, štere k reči püstijo i vrednostijo umetnost sosednih narodov“.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Na euharistični kongres v Ljubljano romamo. Če nas bo 500, dobimo svoj posebni vlak. Ki le more, naj si odrta teh dobrih 50 dinarov od vüst i je da za Jezušovo slavo. On njemi je s stoterim blagoslovom povrne. Javite se pri svojih dušnih pasteraj! Gospodje dušni pastirje pa naj pošlejo število priglasecova na uredništvo Novin v Črensovce do Risalov. Prosimo vse to iz lübezni do Euharističnoga Jezusa! — Žižkovska godba se je že prijavila, da bo sprevaljala naše romare iz Slov. krajine na poti ta i nazaj. Ne odlašajte na zadnji čas, prijavite se kempre, da moremo poskrbeti poseben vlak i vse drugo potrebno.

Dr. Stupica odhaja. Dr. Stupica Marijan, odvetnik odhaja iz Lendave v svoj rojstni kraj v sv. Lenarti. Gda se poslavla od Slov. krajine, njemi v imeni našega lüdstva i v imeni Novin izrekamo popolno zahvalo. Z velikim pravnim znanjem i s srčnov lübeznostjov, z šterov je obimao naše lüdstvo i brano, je bio njegov pravni oča. Isto znanje i lübezni je pa pokazao s svojimi razpravami tudi v naših Novinaj. Bog njemi bodi plačnik za vse dobro, ka nam je včino i ga vodi v zadovolstvi na novom mestu. Z Bogom, ne spozabite se z nas.

Čentiba. 27. maja je bilo pri nas proščenje. Velkoi vnožini vernikov so obdržali madžarsko predgo gosp. župnik Klekl, sv. mešo pa so služili

domači g. kaplan Halas, večernice pa g. dekan Jerič. Hvale vredno je bilo, da so se verniki v najlepšem redi zadržali, ne kak včasi.

Odhodnica g. dr. Klara. V sredo, 29. maja se je zbralo do sto gostov v gostilni pri Deutchi, ki so želeli g. dr. Klari v lepi govoraj vnogo uspeha pri njihovoj poslanskoj dužnosti. Gospod poslanec so odpotivali že te tleden v Beograd.

Bogojina. V četrtek je bilo pri nas navadno letno proščenje. Zdaj v nedelo je pa predavanje za rojare. Pridite lübitelje včelice i njenoga meda.

Dobrovnik. Naš gospod župnik Volpert Pavel so se denok ednok včakali, da so penzionirani, ka so že tak dugo čakali. Gospod župnik so betežasti i ne morejo opravlati poslov. Tak bo pa dobrovniška fara zdaj razpisana.

Sv. Sebeščan. Naš gosp. župnik Perša Ivan bodo 21. julija t. l. obhajati že svojo zlato mešo. Z dugimi leti jih je Bog blagoslovo. Po toj redkoj slavnosti mislijo tudi oni stopiti v penzijo.

Pritožba svečarov. V „Ljudskoj Pravici“ se pritožuje z Ljubljane neki svečar, zakaj priporoča cerkvena oblast sveče društva „Paks“, zakaj se pri cerkvaj ali celo na farofaj odavajo sveče, čisla i druge takše cerkvene reči i prej sveče celo dragše kak pri njih svečaraj. — Mi na to tožbo kratko etak odgovorimo. „Ljudska Pravica“ gotova zna, kak tudi ljubljanski svečar, da so v Rusiji boljševiki na jezere cerkvi že porušili, kde je na milijone sveč gorelo, zdaj ščejo celo veliko, starodavno cerkev sv. Zofije v Kievi podreti. Tak de pa na jezere sveč menje gorelo. Naj „Ljudska Pravica“ s svojimi svečari i drugimi pomagači vpliva pri boljševikaj v Rusiji, ka božo službo nazaj postavijo, podrete cerkve znova pozidajo, pa do vsi svečarje i kramarje meli ne samo zadosta zaslužka, nego niti ne do zadoleli z delom.

Sobota. Pokopali smo preminoko soboto, 25. maja, pri velikoj vdeležbi naroda Kirbisil Karola, brata Kirbisil Franc, gostilničara. Naj počiva v miri.

Veržej. Na jako lepi i slovesen način so obdržavali svetek Marije Pomočnice naše nebeske Matere naši salezijanci v Veržej 26. maja. Že v soboto je prišlo dosta naroda na slovesnost. Celi Veržej je bio ves v cveti i jako lepo so se čüle Marijine pesmi. Pač vsi smo bili pri Mariji i ona z nami v procesiji.

Pozdrav pošilajo: svojim domačim i gospodom duhovnikom svojih far i celoj Slov. Krajini iz *Avriguyja v Franciji*: Rodi Ivan, Glavač Štefan, Sobočan Ivan, Tivadar Jožef, Tompa Jožef iz *Gomilic*; Zadravec Franc iz *Turnišča*; Žizek Karol iz *G. Bistrice*; Süsec Ivan i Škafar Franc z *Beltinec*. — *Vrbani Jožef, Chateau Caire Francija*. Piše, da se jako veseli naših listov i njim želi razširitev.

Beltinci. Pri cimpranji hleva je cvek prišeo skoz noge Antolin Andraš, našega misijonara na Japonskom oči. Zročo se je sv. Ivani Bosko i Mariji Pomočnici pa taki vlejav gor na rano domače vrastvo, pa je nevarnost zastrupljenja minola i noga ozdravila.

— Pogorelci Škafar Jožefi je zavarovalna družba izplačala zavarovalnino.

Črensovci. Pri Ritosovom Petri so meli neželjene goste, šteri so si nagrabili dve vreči pšenice. Sin pa hči sta zaslišala ropot i šla vö, pa ednoga tovaža zgrabila. Začnolno se je metanje, a tovaž je bio močnejši. Vujšo njima je, ne da bi ga bila spoznala. — Iz uredništva Novin je pa nekak odneso edno staro stoličko, štera je bila vsikdar vünej, a jo je za dva dni nazaj prineseo i naleko v hüto na pravo mesto. Najdejo se pač tudi še pošteni tovažje. — Pri zadrugi so vkradnoli nekaj lesa, ga odpelali na vkradnjenih plüžnih kolicaj Hanc Bare, štere so potrli. — Pri Novakovih sta dva tovaža skoz okno šela vdreti v hišo, a njiva je krik žensk pregnao. — Pri Bedrnjak Martini so odnesli sekerico za meso sekati i lepo široko blanjö. I ta pesem ide tak naprej po celoj vesi i po celoj fari. Mladina vnogo ne pozna straha božega, spovednice se ogible, mesto večernic telovadi v cerkev

ali ne hodi, ali se slabo v njej opo- naša, pije i kadi rada, zato pa si z krajov išče potreben penez. Pa to je rana ne samo črensovke fare, nego drugih tudi, poprek celoga sveta. Vrastvo na to rano je poglobitev duhovnoga življenja po kat. akcije, kak sv. Oča želejo

Naročnikom i širitelom. Mesec junij, v šteroga smo stopili, zapre polleta. To teliko pomeni, ka najmenje polovica naročnine mora biti te mesec plačana. Delavci v tiskarni morajo svoje dobiti. Ne odlašajte na jesen, ar te pride pá dača i ešče žmetnej plačate. Prosimo zato vse naročnike, naj te mesec kem več plačajo, če mogoče vse, polovico pa mora vsaki plačati. — Uprava.

Osemdeseto dete je z krsta zdignola. To je botra Bogdan, rojena Šömen Bara iz Žižkov. Bog njemi zakoni ne dao odvetka, zato pa tembole pomaga kak botra svojoj krstnoj deci. Pred kratkim je osemdeseto dete držala na krsti. Zaistino nad vse hvale i pred Bogom velikoga zaslužnja vredno delo. Svoje imanje je tudi izročila ednoj svojoj krstnoj hčerki, ki vodi gospodarstvo.

Starišom! Ki namenijo svoje deklne v jesen v sobočko gimnazijo dati, lahko že zdaj se javijo pri č. sestraj v Soboti Križova 4. zavolo stanovanja i hrane. — *Odbor „Dom sv. Frančiška“ v Črensovcih.*

Delo je iskalo na borzi dela v Soboti 620 moškov, 192 žensek, skupno 820 i to: 333 pol. delavcov, 1 vrtnar, 1 opekar, 5 kovačov 1 klepar, 7 stroj. ključavn., 2 mehanikara, 7 stolarov, 2 kolara, 1 žagar, 1 ledrar, 8 krojačov, 8 čevlarov, 4 mlinarje, 1 pek, 1 mesar, 1 natakara, 19 zidarov, 2 slikara, 1 dimnikar, 2 tesara, 1 knjigotiskar, 2 služitelja, 5 trgov. pom., 42 težakov, 1 zvaničnik, 2 šoferi, 1 žel. kúrjač; 74 pol. delavk, 4 pom. delavk, 16 služkinj, 1 uradnica. — *Delo dobijo:* 3 hlapci, 1 kolara, 1 pek, 1 mlinarski, 1 pekovski, 1 mesarski vajenec i 4 služkinje.

Izdelki naše živilske industrije po svojoj kakovosti, če ne pressegajo, pa gotovo dosegajo inozemske proizvode, so pa od njih falejši. Naše gospodinje to dobro znajo i zato küpijejo samo domače blago. Na letošnjem sprotolesnjem velesejmi v Ljubljani od 1. do 11. junija bo tudi živilska industrija bogato zastopana, ve ne de, mislimo, izdelka živilske stroke, šteroga letošnja razstava živilske industrije na velesejmi ne bi mogla nuditi.

Nova kniga Srca Jezušovoga. Na velke dneve letošnjega Evharističnoga kongresa se moramo predvsem pripraviti navznotraj. Najbližja priprava, štera de obsegala ves mesec junij od kongresa, bo vsakodnevna pobožnost k Presv. Srci Jezušovomi. Za hasnovito opravlanje junijske pobožnosti potrebujemo primerno knjižico, štera nas vodi celi mesec i nam odkriva lepoto i zaklade božega Srca. Letos smo dobili za to priliko lepo knigo „Vrtnice“, štero je pisao g. duhovni svetnik Janez Zabukovec. Pisateo pravi: „Junij se imenuje tudi rožnik, ar so te mesec travniki i ogradi puni lepih rož. Z med vseh rož, štere cvetejo te mesec, je najbole prilübljena prelepa roža vrtnica (ščipek). Rdeči ščipek je znamenje lübezni, Srce Jezušovo pa je simbol ali znamenja lübezni Jezušove do nas. Ali je te ne primerno, ka se vsakodnevna pobožnost, ki se opravla meseca junija na čast Srci Jezušovomi, zove „Vrtnice“? Kniga je bogata zakladnica misli, zgledov, istin i navukov o božem Srci. Obravnava predmet, zgodovino i načine češćenja Jezušovoga Srca, posebno vnogo guči od vzgoje i družine (zakon, verska vzgoja, družina, razmerje starišov do dece, mož, žena, deca.) Ljubljanski vladika dr. Gregorij Rožman so napisali za njo posebno priporočilo. Cena „Vrtnicam“ je nizka: broširani izvod košta 15 Din, vezani pa 22 Din. Poština za 1 izvod 3 Din, za inozemstvo 5 Din. Naroča se pri knigarnaj ali naravnost pri Upravi „Glasnika“, Ljubljana, Zrinjskega 9.

Naši gospodarje bodo meli na letošnjem XV. Ljubljanskome velesejmi od 1. do 11. junija najlepšo priliko, da si izberejo plüge, brane, kosilne

stroje, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, plüge za okopavanje i osipavanje, traktore, lokomobile, motore i veliko število najrazličnejšega orodja. Vse to bo razstavleno i v posebnoj skupini pregledno razvršćeno. Delali se bodo tudi praktični poizküsi.

Kratke novosti.

Katoličanec, profesor na poganskoj univerzi. Jošimitsu Joshihiko, profesor na jezuitskoj univerzi v Tokiji, je imenüvani na carsko univerzo ravnotam.

Mrtvi tihotapci. Na planini Grajšćici so najšli mrtviva dva mladencia, šteriva sta švirćala tobak i saharin. Preminola sta že meseca januara. Pajdašica, štera je z njima hodila, ešče ne najdena. Nesrećniva sta na obrazi ležala i jiva najhitrej sneg dobo pod sebe i zasipao.

Pameten spomenik. V Ptuj bi bodo postavili za spomin pok. krali Aleksandri dom za pobijanje jetike. Pametno.

Što je iznajditeo punilnoga pera? Kapucinski brat kandid v Franciji. Ednok je spao na nekom farofi i se njemi je zgodila neprilika. Z glažka se njemi je zlejala tinta ne samo na lastno obleko, nego tudi na postelino. Domo pridoč je tak dugo pre-mišlavao, dokeč ne znajšeo pera, v štero človek vleje tinto i je nosi s sebov brez vse nevarnosti, da bi se tenta razlejala.

Daleč se je oženila. Burger Friderika z Beča, ki je znala najbole drsati v Europi po leđi, se je spoznala na japonskom s mladim japonskim milijonarom Šinkiši-Nišikavom i se z njim zdala.

Smrt letalca. Polski prekoceanski letalec, Hausner Stanislav, je krožo v svojem letali nad polskov cerkev-jov v Detroiti v Ameriki, gda se je služila sveta meša za pokojnoga maršala Pilsudskija. Letalo je nosilo ime „Maršal Pilsudski“. Naednok je letalo spadnol na tla, se razbilo. Letalec Hausner je bio tudi taki mrtev.

Dobička rüdnika Trepča. Te rüdnik je v našoj državi, a ne v naših rokaj. Angleži so njihovi lastniki. V upravnom sveti je ešče pokojnoga Pašića sin, Rade, i Banaz iz Zagreba. Dobičkov je meo rüdnik lansko leto više 20 milijon dinarov i delničarje so dobili 12% od dobička. Keliko dobička na ednoj strani i keliko siromaštva na drugoj strani. Žalostnaslika, ki jo mora kršćanska socialna pravičnost popraviti.

Ruski bolševiki so izdali odlok, da se mora porüšiti katedrala sv. Zofije v Kijevi. Polski ukrajinski tisk pa je prineso sodbo znanoga slavista prof. Smala Stockoga, ki nastopa odločno proti gornjeni odlöki. Odlok se naslanja na trditev, ka zgradba zavira promet. — Mnogo duhovnikov je bilo po odlüženih kaznih izpüšćenih iz voz. Vsi ti so brez vsakših sredstev i morajo si prositi od vesi do vesi.

Prelat obsojen. Sodišće v Rostocki je pred kratkim obsodilo na poldrugo leto voze i na plačilo sodnih stroškov prelata Leffersa, župnika katoličanske cerkve v Rostocki. Prelat je bio obtožen od treh mladih lüdi, pristašov narodnoga socializma. Ti trije so hodili k župniki, se tam hlinili, da so vzorni, dobri katoličani i ga prosili, naj njim pove kak dušni pastir, kakše stališće zavzeme do knige „Mythos des 20. Jarhunderts“. Ar se prelat ne mogeo strinjati z protiverskimi stvarmi, ki so pisane v knigi, so ti lüdje friško ponücali to priliko i ga zatožili državnomi pravdniki, šteri ga je obtožo veleizdaje. Prelata je zagovarjao dr. Müller, ki je pred leti zagovarjao v nekšoj zadevi tudi Adolfa Hitlera. Za prelata je nastopilo 300 svedokov, šteri so vsi zavrñoli očitek o njegovoj protidržavnosti. Proti njemi so bili samo tiste 3 svedoki. Državni pravdnik je v svojem govoru osmeno, ka kvaliteta (vsebina) teh treh svedokov skazilivcov odtehta kvantitetu (število) ovih 300 svedokov. Prelatov zagovornik je z dokazi podpro svoj dvom v verodostojnosti obtežilnih svedokov. Stari prelat pa, ki je bio vzoren duhovnik, značaj, do vsakšega skren, je bio obsojeni, ar je služö Istini.

Kaštigan de vsakši z globov do 150 mark ali do 21 dni voze, ki de zagovarjao v javnosti cerkvene ali verske reče i pri tom nasprotüvao načelom narodno-socialističnoga gibanja. Tak je odredo Terboven, novi komisar renske province v Nemčiji.

Vzgaia mladine v Mehiki. Ednomi časopisi, ki je objavo poziv o izvedbi šestletnoga načrta socialistične vzgoje, je bio priloženi letak, šteri bi se razdelo med deco i na šterom je bilo napisano: „Če vas ščejo vaši tiranski stariši zadržavati od šol, štere je priredila za vas revolucija, ne gledajte na nje. Ne ste njim dužni davati niti lübezni, niti njim biti zahvalni, vi ste samo sad njihovih cenene zabave. Zavolo verske pretiranosti i sebičnosti vas ščejo stariši ohraniti v omejenosti. Ne bodite več robi njihove babjevernosti i trdoglavosti: sovražite je!

V starodavnom Kraljevskom gradi Wawel v Krakovom na Polskom so pokopali obnovitelja Polske, Pilsudskega. V tom gradi so pokopani smrti ostanki nekdašnjih polskih kralov. Avstrija je v tom gradi nastanila vojaštvo. Po osvoboditvi so Polaki te častitlivi spomenek nekdašnje polske slave pa prenovili. V te grad je po osvoboditvi prišeo maršal Pilsudski i pred grobnicami polskih kralov v vojaškem pozori raportirao: „Krali Polke, sporočam vam, da je polska domovina znova vstala!“ Zdaj de poleg teh kralov počivao on sam — Pilsudski.

„Maksim Gorki“ zgoro. Tak se je zvalo največše letalo sveta, štero je bilo last ruskih boljševikov. Dugo je bilo 32 metrov, široko pa 62 metra. Krasne dvorane so bile v njem za potnike. Bila je pa v njem tudi tiskarna, štera je na sto i stojezere tiskovin dogotavlala, štere so sramotile dobroga Boga i je letalo metalo doli, kje se je obrnalo. Zdaj ga nega več. Bog je pokazao, da je on najmočnejši. Edno drugo letalo se je zegnalo v toga orjaka i se vužgao pa ž njem vred zgorelo 48 ljudi.

Najvekša ladja na sveti. Ta nosi 73.000 ton ali 730.000 metrov. Zove se „Normandija“. To je francoski parnik, ki je že končao svojo prvo poskušno vožnjo. Zanimive so sledeče številke, štere objavljajo francoske novine i štere nazorno kažejo, kak ogromno je delo, vloženo v parnik. Vsega vküper se je potrošilo za zgraditev parnika dva i pol milijona delavnih dni. 150 jezero dni so delali tesarje, 350 jezero dni monterji, 100 jezero dni kovači i kleparji, 150 jezero dni tisti, šteri so rezali pločevino i jo prikrojajali, 220 jezero dni tisti, šteri so vrtali luknje i spajali posamezne dele, 300 jezero dni ključavničarje i instalaterje, 400 jezero dni slikarje i farbarje, 200 jezero dni elektrotehnični delavci i 35 jezero dni delavci pri žerjavih. Pri tehničnih napravah so delali 175 delavnih dni itd. Za vsa ta dela je bilo izplačanih 600 milijonov frankov.

Zdravstvo.

Menje topla soba je bole zdrava. Bole zdravo je, če sam v sobi, ki je menje topla, a ma dober zrak, kak pa v toploj i z pokvarjenim zrakom.

Gda človek predela svojo krv. V 37 dnevaj predela normalni človek vso svojo krv. Rdečih krvnih telesca ma moški 17 bilijonov 500.000 milijonov.

Koža človeka odda normalno v 24 vórah 935 gramov vode, to je skoro 1 kg.

Hrana pri jetiki. Ta mora meti mnogo ogljikovih hidratov (krüh, močnate jedi, riž, krumplin, cukar itd.) i tudi maščobe (mleko, zmočaj, sir, slanina, ribje olje itd.). Tudi na meso moramo polagati veliko važnost; ve pravijo angleške zavarovalnice, da tisti, ki poje mnogo mesa, vnoogo menje zbolí na tuberkulozi, kak tisti, šteri je malo ali ki se brez njega preživla. Pripočljiva so jetra, briželje, možgani i obisti. Lüdje, šteri trpijo na protini, so jetiki menje izpostavljeni. K hrani tuberkuloznih spadata tudi zelenjava pa sadje.

Pisma naših iz tujine.

Moriville, Francija, Časar Štefan iz Čepinec: Hvalen bodi Jezuš Kristuš i Marija naša lüba mati! Ta lüba Mati naj Vam bo na pomoč v vseh stiskaj i nevolaj. Lübi Bog naj Vam plača Vaše trüde, ki jih žrtvujete za nas, gda pišete v naše liste. O, kak težko čakam Vaše Novine i s kakšim veseljom je preštem. Šče raj pa Mar. List i Ograček. Lübi Bog naj Vas ohrani zdravoga i blagoga srca še vnogo let.

Lang Trezika, Francija: Z največšim veseljom sam dobila v roke kalendar, šteroga sam tak težko čakala. Želem Vam od Gospodnoga Boga i bl. Device Marije zdravje ino veselje.

Tivadar Barica i Zadravec Veronika od Lipe, Raj Magda iz Gomilic, Horvat Marija iz Bratonec, v Jezušovom imeni jih pozdravlam, namestnik boži, duhovni oča i urednik pa vse njihove prijatele. Želemo Vam ob njihovej 60 letnici, naj jih Bog še vnogo let živi na tom sveti v zdravji, ka bi ležej vrejüvali lepe slovenske liste, posebno Marijikin Ograček, ki je za nas mladenke prepotreben i bi nam naznanjali reč božo. Nadale pozdravlam svoje domače, starše, brate, sestre, törjansko faro g. plevanoše i dekana Jerič Ivana i celo Slov. krajino, gde nam je zibelka tekla.

Škerget Marija iz Žitkov, Francija: Želem Vam zdravje, veselje, mir boži na tom sveti, na drugom pa nebesko korono. To me najbolje žalosti, da sam sama v tom kraj, čeravno mi je ne preslabo. Jedina tolažba so mi naši liste, ki je redno dobivam.

Cehi odgovarjajo.

Gospodi uredniki „Novin“ v Črensovcih.

V Novinah štev. 11. in 12. se je pod naslovom: „Českim družtvam v Črensovskej fari“, pisalo od naših cehov. Ar je dosta neistine in netočnosti v tej člankaj, zato blagovolite objaviti v Novinah naslednje pojasnilo:

Člankarje pišejo od vseh treh cehov. To je razvidno že iz toga, da so pisci pristavili, da je dopis podpisalo več članov iz vseh treh cehov. Pisci članka so vzeli iz vsakoga ceha to, ka njim je pasalo in to objavili, kak dejstvo od vseh treh cehov. Ovržemo samo nekaj trditev. Niti to je nej istina, da bi bila članarina pri vseh treh cehaj 2 Din. Poglejmo najprej šouštarski ceh. Pri tom cehi je članarina 1 Din. Članov je okroglo 480. Tak bi dobilo društvo 480 Din letnih dohodkov, če bi plačali vsi članarino in za pristopnino bi nekaj dobili, da se jih pa malo priglasí za vstop. Te ceh je pa meo na priliko lanske leto naslednje izdatke: Za sv. meše 120 Din, za sveče 109 Din, sgarom 120 Din, za popravilo lampašov 80 Din in za pokrivalo za trügo (plahto) 670 Din. To je skupno 1090 Din. Ali je to dobiček? Gde so tisti penezi, ka bi se za nje lumpalo? Vsakše leto je okroglo 450 Din stroškov, tak da ostane samo malenkost. Zapisnikar, istina, dobi 2 Din za vpisavanje novih članov, kak je omenjeno, da jih pa pristopi samo par in ne takše število, kak trdijo člankarje. Te ceh je poslal lanske leto svoje člane v Zamostje na pokop člana na stroške ceha.

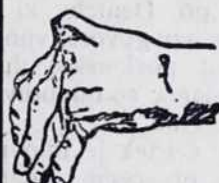
Tkalečki in sabolski ceh sta mela 2 Din članarine, da pa vsi ne plačajo. To pa iz toga razloga tudi, ar mata menje članov, kak šouštarski ceh. Izdatkov pa mata vsaki ceh vsako leto približno 450 Din. V članki se piše, da mamoo po treh kralaj tisto nedelo lumparijo. Istina je, da vküp pridemo, da damo račun od našega dela in tam lahko vsakši pove, ka se njemi ne vidi. Vsakši član lahko pride na te sestanek ali občni zbor. Zato je neistinita trditev, da člani nebi mogli povedati indri svojega mnenja, kak ravno v Novinaj. Vej dobro poznamo tiste, ki ceh blatijo.

Gda napravimo obračun in si pogučimo od dela v družtvi, pa se malo razveselimo, ka nam čeden člo-

Ali se šče-
te svojega

REUMATIZMA, PROTINA osloboditi?

Trganje i smicanje po teli i sklepi, otečeno telo, sklüčene roke i noge, trganje, smicanje i ščipanje po celom teli, pa tudi slabost oči so večk'at posledica reumatizma i bolečin v čontaj, štere trbe odpraviti, ar se bolečine šče veksajo.

PONUJAM VAM

edno zdravilno, scalinsko kislino raztopeče, zmenjavo snovi i izločitev pospešüjoče

domače pitno zdravljenje,

štero se na umetni način ščista navadno sestavlja po ednoj dobrodelnoj zdravilnoj vretini, štero je dobrotivna matizemla poklo-

nila betežnim ljudem. Pišite mi včasí i dobite od mojih po celoj zemli obstoječih skladišč

ŠČISTA BREZPLAČNO

edno povučno raspravo. Sami se bode te osvedočili od neškodljivosti toga sredstva i od njegovoga hitroga delüvanja. Zbiralno mesto pošte:

Ernst Pasternack, Berlin, SO., Michaelkirchplatz No. 13. Abt.: H. 287.

vek ne zameri. Tudi nam je veselje dovoljeno, vse nam je dovoljeno, samo greh nej. Če se je gda što preveč napio, ka se lahko vsakšemi pripeti, stem šče se nesmi obsoditi naših cehov. Grda je trditev, da mi pijemo za mešne peneze. Neko malenkost dobi, istina, vsaki, drugo pa si mora vsaki san plačati, če šče jesti ali piti. Kapitala nemamo mrtvoga. Če je penez za dosta, damo posojilo članom in jih stem pomagamo. Spravite nam penez iz posojilnice in ga damo v dober namen.

Nesmo oderuškopohüjševalno društvo, kak nas člankarje imenujejo, ka je za naše stare možake velika žalitev. Člankarje bi mogli dobro znati, da nega v Črensovskej cerkvi kakšega vekšega predmeta, da nebi cehi prispevali z vekšimi ali menšimi dari. Člane in njihove družine spravlamo na cintor. Sabolski ceh za to ne dobi nikaj. Če što da z dobre vole, se vzeme. Bog plačaj! — je naše plačilo. Pri šouštarskom in tkalečkom cehi se vzeme samo 2:50 Din za tiste, ki nosijo in nej 5 Din, kak trdijo člankarje. Če je pa siromak in pove „Bog plačaj!“ — je to tudi zadosta. Sogar dobi od društva letno 20 Din, ka si pošteno zasluži.

Priznamo sami, da je več razvod v cehaj, vendar si nejsmo zaslužili toga grdoga napada. Če što šče kaj reformirati, se naj vdeleži naših letnih skupščin ali občnih zborov in naj tam pove svoje mnenje. Ne nas pa trbe blatiti po celom sveti. Komi se kaj ne vidi, ga nišče ne sili, da bi bio član. Vej ž njim nikaj ne zgübiamo.

Što šče kaj več zvediti od naših cehov, naj se oglasi pri nas in njemi vse razložimo.

Črensovcih, dne 17. maja 1935.

Za šouštarski ceh:

Kolenko Ivan Kral Martin
predsednik blagajnik

Horvat Štefan.

Za tkalečki ceh:

Smodiš Martin Žoldoš Matjaš
predsednik blagajnik

Za sabolski ceh:

Horvat S. Jožef Lehko Martin
predsednik sgar

Pripomba urednikova. Kak se jasno vidi iz prvejših i dnešnjega dopisa, je v cehaj ne vse v redi. Obe stranki priznavata falinge, štere obe morata odpraviti, da de ceh živo tistomi nameni za šteroga ga je oblast potrdila. To se pa samo tak lejko zgodi, če vsaka kotriga spozna pravila cehska. Zato bo naš list odseh-mao objavljao i razlagao pravila cehov tudi.

Pripomnimo še, da letni obračuni neso občni zbori. Pri pravilaj bomo to posebi naglasili. Ar je na stotine i stotine članov pri cehaj, bo dobro si tiste številke Novin dobro shraniti, v šterih do pravila objavljena.

Če pa cehi ščejo v dobre namene, kak na priliko na naše liste, za Dom sv. Franciška i tak dale kaj darüvati, naj samo darüjejo, posojilnica bo drage vole tem dobrim namenom te dare v dobro spisala i vözplačala ščasoma.

Vredništvo Novin.

V DOLNJOJ LENDAVI SCHWARTZ i GROHS

trgovcima se vinska trgovina razpüsti. V kleti imajoče vino se po dnevnoj cení dobi.

Grozodejstva boljševikov na Vogrskom.

Parlament so spremenili v vozo. Tam sam bio vküp z morilci Hollánok i Náway Ludovika i več dni sam igro šak s svojim starim prijatelom, dobrogar srca i plemenite düše Fery Oskarom, vogrskim žandarskim podgeneralom. Mené so pa po više omenjenoj aretaciji skoz zelena skrivna vrata zajtra, gda je denilo, odpelali proti ministerskomi hodniki v parlamentu. Vrata so se odprla i deset krvi žejnih, na lovljenje pripravljenij bitij stoji na zblačenój rdečój preprogi, deloma so v klasičnih ledrnih kaputaj i hlačaj Leninovi dečki (edno granato ma naprej pri prsaj, za remenom, dve pa kre dva kraja dničk) deloma pa raztrgani, do zobi oboroženi svecki fakini... Kak oster nož so njihovi pogledi! Pregledüjejo i vcenjavajo prihajoče „blago“, „snov za predelavo“; eden mi z zaničlivim smehom položi roko na ramo; no, mislim, zdaj do me gnali v pivnico? Dobro znam, da so tam krvave kamre, v šterih je krv do plafo-na šprickala, tam derejo, kotrige odsekavajo, obešajo, tam vesijo vö na segrete vože skoz osem vür ovadjene i je bijejo po lici, štero se ne more zagovarjati, telo pa mlatijo z bikovnicami, batmi, z namočenimi vajatami (ka je najbolje boleče,) i z klepači iz kaučuka. Majo pa tam tudi male cvekece, štere prilično znajo „voznikom v preiskavi“ pod nohte zabijati Borišje, Ožeroviče pa Icgoviče, — tam je mogoče tudi tista pod „Samuely patient“ imenom znana priprava, z šterov lejko z ednim mahom vöpüstijo obe oki trdokornoni buržuji. Se zna, da to vse boli i če bi „bojazljivi buržuji“ znao kričati, že najdejo vravstvo proti tomi Bonyhádýjovi i Radványijovo priganjače: pod zračnimi okni mučilni pivnic (tam pri oroslanaj kre glavnih stopnic parlamenta) stalno stoji en aoto kre velikanske temne stene parlamenta i če se mučenoga glas preveč čüje gor, šofer se začne režati i trobiti z avtom kak da bi šteo z mesta iti. (Dale)

PREKOSNICE.

Ona: Ti, té najni dečak je jako pameten. Nevem, od šteroga z med naj je herbao to pamet?

On: Güvšno od tebe.

Ona: To ne si od srca povedao.

On: Od srca, sveto istino. Jaz najmre ešče izda mani vso svojo pamet.

*

Verovučiteo: razlaga, kak lepo je v nebesaj i zbüja v deci želo po nebesaj.

Maričika: joče.

Verovučiteo: Zakaj pa jočeš?

Maričika: Ne bi ešče rada v nebesa šla.

Pošta.

Žiško Cilika, Boistrancourt, Francija. Naročnina plačana. Naslov nikaj ne pomeni. Hvala lepa za gorečnost, da si znova spravila 2 naročnika. Naročnino za Viner Marijo i Kozar Julijo tudi sprejeli. Bog plačaj! — Vrečić Rozalija. Prosečkaves. To se nam lekač osem ne zgodilo kak letos k Vižmí. Lepe, osem stranske Novine, v šterih je naš poslanec g. dr. Klar razvio svoj program, so se na večih mestih zgübile. Tak na Dobrovniškoj, Bogojanskoj pošti ne so je dobili. Ti si tudi samo en komad dobila. Što je povzročilo te nered, ešče ne smo mogli dognati. Na pošto smo se pritožili pa odgovora ešče nega. — Horvat Terezija. Preaux, Francija. Peneze smo sprejeli. Bog plačaj. Ne pozabi drugoč podpisati svojega imena i naslova, ar med stotinami naslovov je teško goriskati i zvedavati, što je poslal peneze, če ne podpisan pošlateo.